

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY
(anonymizovaný opis)

Okresní soud v Bruntále rozhodl samosoudkyní Mgr. Janou Tihelkovou ve věci

žalobkyně: [osobní údaje žalobkyně] zastoupená advokátem [údaje o zástupci]
proti

žalovaným: 1. XXX - [anonymizována tři slova], [IČO]
sídlem [adresa žalované]
za něž jedná [anonymizována tři slova] [anonymizována tři slova]
[anonymizováno]
sídlem [adresa]
2. [celé jméno žalovaného], [datum narození]
bytem [adresa žalovaného]
zastoupený advokátem JUDr. [jméno] [příjmení]
sídlem [adresa]

o určení vlastnictví

takto:

- I. Určuje se, že vlastníkem pozemků parc. [číslo] trvalý travní porost a parc. [číslo] – trvalý travní porost, v [katastrální území], [anonymizováno] v geometrickém plánu [číslo] vyhotoveném Ing. [jméno] [příjmení] pro rozdělení pozemku parc. [číslo] – trvalý travní porost, zapsaného v katastru nemovitostí u Katastrálního úřadu pro Moravskoslezský kraj, Katastrální pracoviště Bruntál, na [list vlastnictví], pro [územní celek] a [katastrální území], který je [anonymizováno] součástí tohoto rozsudku, je žalovaná 1).
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

III. Žalovaná 1) a žalovaný 2) jsou povinni společně a nerozdílně zaplatit České republice - Okresnímu soudu v Bruntále na nákladech řízení 11.086 Kč, do 3 dnů od právní moci rozsudku.

Odůvodnění:

1. Žalobou podanou u Okresního soudu v Bruntále dne [datum] se žalobkyně domáhala určení, že vlastníkem pozemku parcelní číslo (dále také parc. č. nebo p. č.) 122 – trvalý travní porost v k. ú. [ulice] [anonymizována dvě slova] (dále i bez uvedení katastrální území), zapsaného v katastru nemovitostí u Katastrálního úřadu pro Moravskoslezský kraj, Katastrální pracoviště Bruntál, na [list vlastnictví] pro [katastrální území], je žalovaná 1). Žalobu zdůvodnila tím, že na žalobkyni přešlo vyčleněné jmění [anonymizována dvě slova] a žalobkyně je tak právním nástupcem a oprávněnou osobou k uplatňování restitučních nároků ve smyslu § 3 písm. b) zákona č. 428/2012 Sb., když původním vlastníkem pozemků zapsaných v knihovní vložce [číslo] pro k. ú. [ulice], a to i pozemků s původem v pozemkovém katastru parcelní číslo st. [anonymizováno] a [anonymizováno], bylo [anonymizována dvě slova], jako právní předchůdce [anonymizována dvě slova] Tyto nemovitosti byly převzaty státem na základě rozhodnutí Ministerstva zemědělství č. j. 30280/48-IX/R-22 ze dne 12. 3. 1948 (opraveno č. j. 6 IX/R12 ze dne 15. 3. 1948) postupem dle zákona č. 142/1947 Sb., o revisi první pozemkové reformy, bez náhrady. Pozemek katastru nemovitostí [parcelní číslo] v k. ú. [ulice] [anonymizována dvě slova] vznikl z uvedených původních parcel. Tento pozemek poté XXX převedl na základě smlouvy ze dne [datum] na [jméno] [příjmení] a ten jej pak na základě kupní smlouvy ze dne [datum] převedl na žalovaného 2). Dle § 29 zákona č. 229/1991 Sb., o půdě, nebylo možné v období od [datum] do [datum] převádět do vlastnictví jiných osob majetek, jehož původním vlastníkem byly církve, náboženské řády a kongregace. Žalobkyně proto podala žalobu s odkazem na ustanovení § 18 odst. 1 zákona č. 428/2012 Sb., o majetkovém vyrovnání s církvemi a náboženskými společnostmi (dále jen o majetkovém vyrovnání s církvemi) pro porušení § 29 zákona o půdě.

2. Žalovaná 1) žalobu neuznala a navrhla její zamítnutí. Žalovaná 1) předně namítla, že nebylo prokázáno, že pozemek [parcelní číslo] vznikl výlučně z pozemků původem PK p. č. st. [anonymizováno] a [parcelní číslo]. Dále uvedla okolnosti uzavírání smlouvy s [jméno] [příjmení], kterému byl pozemek [parcelní číslo] převeden za účelem vypořádání restitučního nároku dle zákona o půdě. Při převodu pozemku XXX postupoval dle zákona č. 95/1999 Sb., o podmínkách převodu zemědělských a lesních pozemků. K jeho žádosti sdělil dne [datum] Katastrální úřad pro Moravskoslezský kraj, Katastrální pracoviště Bruntál, že uvedený pozemek nebyl podle podkladů katastru nemovitostí a předchozích evidencí majetkem církve. Zamýšlený převod předmětného pozemku byl zveřejněn, když současně osoby byly vyzvány k podání případných námitek vlastnického práva ve lhůtě 3 měsíců od vyhlášení výzvy a v této lhůtě nebyly žádné námityky podány. Žalovaná 1) poukázala na bod 54 nálezu Ústavního soudu ČR ze dne [datum], sp. zn. Pl. ÚS 9/07, který nevylučuje možné individuální prolomení účinků blokačního paragrafu při soudním hledání spravedlnosti s přihlédnutím ke konkrétním okolnostem případu, mimo jiné též k existenci dobré víry či k dosavadní roli typu dotčeného subjektu v restitučním procesu, což bylo potvrzeno i v nálezu ze dne [datum], sp. zn. I. ÚS 2166/10.

3. Žalovaný 2) s žalobou nesouhlasil, uvedl, že pozemek nabyt od [jméno] [příjmení], který byl v době uzavření smlouvy nezpochybnitelným vlastníkem pozemku, což bylo ověřeno u katastrálního úřadu. Na listu vlastnictví daného pozemku nebylo uvedeno žádné omezení dispozicních práv, smlouva byla řádně zavkládována a žalovaný 2) se stal vlastníkem toho pozemku, který koupil z důvodu využití pro příjezdovou cestu k pozemku [parcelní číslo], na němž stavěl rodinný dům, a což bylo zároveň podmínkou pro získání stavebního povolení. Na doporučení XXX po obdržení výzvy od žalobkyně nic nedělal, když byl ubezpečen, že pozemek byl v době převodu na [jméno] [příjmení] řádně prolustrován. Žalovaný 2) uvedl, že předmětný pozemek kupoval v dobré víře od předchozího vlastníka vyplývajícího z katastru nemovitostí a

neměl důvod pochybovat o pravosti či obsahu tohoto zápisu. Stejně tak byl v dobré víře [jméno] [příjmení] při nabytí dotčeného pozemku. V této souvislosti žalovaný 2) odkázal na rozhodnutí Velkého senátu Nejvyššího soudu sp. zn. 31 Cdo 353/2016, dle kterého bylo možné podle právní úpravy platné do [datum], resp. do [datum] nabýt vlastnické právo k nemovitosti evidované v katastru nemovitostí od nevlastníka, a to na základě dobré víry nabyvatele v zápis do katastru nemovitostí. Navíc zákon o majetkovém vyrovnání s církvemi má zmírňovat jen některé majetkové křivdy, nikoliv však všechny, a proto vzniklá kolize základních práv by měla být vyřešena ve prospěch žalovaného 2). Žalovaný vytkl žalobkyni, že se nechovala obezřetně, když nevyužila svého práva a nenamítla své historicky tvrzené vlastnické právo ve lhůtě dle zákona č. 95/1999 Sb. V neposlední řadě žalovaný 2) uvedl, že restituční zákonodárství vychází ze zásady, že se vydává to, co bylo odňato, proto měl za to, že žaloba vycházející z geometrického plánu, neodpovídá původní parcele v původním stavu. Žalovaný 2) v průběhu řízení namítl, že přes pozemky p. [číslo] [parcelní číslo] vedou inženýrské sítě, a i z tohoto důvodu nemůže být žalobě vyhověno.

4. Žalobkyně zpochybnila postup žalovaného 1) při prodeji pozemku, neboť žalobkyně nemohla namítat své vlastnické právo, nemohla namítat neplatnost kupní smlouvy ani podat žalobu na určení neplatnosti. Žalobkyně nezpochybnila dobrou víru žalovaného 2) při nabytí pozemku, ale ta vedla toliko k oprávněnému držení, nikoliv k nabytí vlastnického práva. [obec] víra žalovaného 2) byla přerušena před uplynutím desetileté vydržecí doby, nejpozději podáním žaloby. Žalobkyně zpochybnila použitelnost závěru nálezu Ústavního soudu ČR sp. zn. I.ÚS 2166/10 na tento případ, když v době vydání tohoto rozhodnutí neexistoval restituční předpis, a sice zákon o majetkovém vypořádání s církvemi. Pokud by neplatný úkon státu provedený v rozporu s blokačním paragrafem zákona o půdě mohl být automaticky zhojen dobrou vírou nabyvatele, pak by tento postup dle žalobkyně popřel smysl restitučního zákonodárství. Žalobkyně odkázala na rozhodnutí Nejvyššího soudu ČR ze dne 1. 6. 2017, č. j. 28 Cdo 5476/2016-294, dle kterého byla smyslem ustanovení § 29 zákona o půdě ochrana původního majetku církví před dispozicemi, kterými by mohlo být zmařeno dlouhodobě zamýšlené odčinění majetkových křivd způsobených církvím nedemokratickým režimem, a to do doby přijetí zvláštního zákona. Jednání v rozporu s tímto ustanovením může být dle judikatury shledáno platným pouze tehdy, pokud odůvodnitelné okolnosti mimořádné povahy, které obzvláště intenzivně působí ve prospěch poskytnutí právní ochrany osobám, na něž byly objekty původně náležejícím církvím v rozporu se zákonem převedeny. [jméno] dobrá víra ve stav ve veřejné evidenci není okolností mimořádné povahy. Při střetu principu ochrany dobré víry nového nabyvatele a principu ochrany vlastnického práva je nutno najít praktickou konkordanci mezi těmito oběma principy tak, aby zůstalo zachováno maximum z obou, a není-li to možné pak tak, aby výsledek byl slučitelný s obecnou představou spravedlnosti (viz nálezy ÚS ČR ze dne [datum], sp. zn. II.ÚS 165/11). Obdobně pak závěr Ústavního soudu ČR v nálezu sp. zn. I.ÚS 2219/2012, který řeší taktéž kolizi dvou základních práv souladu s obecnou ideou spravedlnosti. Žalobkyně popřela funkční souvislost žalovaných pozemků s rodinným domem stojícím na pozemku p. [číslo] naopak vyslovila přesvědčení o funkční souvislosti s domem stojícím na pozemku [parcelní číslo] a hospodářským stavením stojícím na pozemku [parcelní číslo], které jsou ve vlastnictví žalobkyně. Právě pro tuto funkční souvislost není vůbec rozhodující nízká výměra žalovaných pozemků, ba naopak je rozhodující jejich funkční sounáležitost právě k hospodářskému stavení na [parcelní číslo] a rodinnému domu na pozemku [parcelní číslo]. V neposlední řadě žalobkyně byla přesvědčena o tom, že se na žalovaných pozemcích se nenachází žádné inženýrské sítě a že ani jejich případná existence inženýrských sítí by nebyla překážkou pro vydání pozemků v rámci restituce církevního majetku.

5. Žalovaná 1) k námitce dobré víry doplnila, že se jedná o jinou situaci jako ve většině projednávaných věcí, a sice, v této věci vystupuje žalovaný 2) jako osoba odlišná od osoby, která pozemek nabyla smlouvou uzavřenou s XXX. Zde je pak nutné individuálně zkoumat a vážít újmu vzniklou restituentovi a na druhé straně újmu vzniklou vlastníkově. Dle žalované 1) jsou zde dány důvody, pro které by mělo být upřednostněno vlastnické právo žalovaného 2) před uspokojením

restitučního nároku žalobkyně. Tímto důvodem je již zmíněná povaha nabývacího titulu, kdy žalovaný 2) nabyl pozemek od třetí osoby, nikoliv od státu. Žalobkyně po zjištění, že pozemek [parcelní číslo] v celém jeho rozsahu není historickým majetkem žalobkyně, respektive jejího právního předchůdce a zejména po zjištění, že tento pozemek zajišťuje jediný možný přístup žalovaného ke stavbě jeho rodinného domu, a tedy, že tedy při zachování celistvosti pozemku by nebylo možné důvodně očekávat úspěch, rozparceloval tento pozemek geometrickým plánem na 3 pozemky, z nichž dva o nepatrné výměře zůstaly i předmětem řízení. V případě vyslovení absolutní neplatnosti převodní smlouvy mezi státem a panem [jméno] [příjmení] a potažmo kupní smlouvy mezi panem [jméno] [příjmení] a žalovaným, by bylo zpochybněno vlastnické právo žalovaného nejen k těmto částem původního pozemku [parcelní číslo], ale i k části pozemku [parcelní číslo], která přestala být předmětem řízení, když i tato část je z větší části historickým majetkem žalobkyně. Jedná se tedy o zcela specifickou situaci. Další okolností je užívání celého pozemku [parcelní číslo] ze strany žalovaného 2) od roku 2009 a zohlednění důvodu, pro který jej nabyl. Další okolností jsou i nemalé náklady, které žalovaný 2) vynaložil na zrekultivování a zvelebení pozemků, tak aby je mohl užívat pro své potřeby. Další okolností je funkční souvislost pozemků, které jsou předmětem řízení s pozemkem žalovaného, který přestal být předmětem řízení, a to nejenom souvislost prostorová, ale též skutečnost, že tyto pozemky jsou připloceny k pozemku žalovaného, který přestal být předmětem řízení a spolu s navazujícím pozemkem žalovaného [parcelní číslo] tvoří jeden funkční celek. V neposlední řadě by měl být hodnocen ekonomický přínos žalobkyně založený vydáním pozemků nepatrné výměry, z nichž jeden je trojúhelníkového tvaru, v porovnání s obtížemi, jež by způsobilo zpochybnění vlastnického práva žalovaného jakožto dobrověrného nabyvatele.

6. Žalovaný 2) sumarizoval, že na jeho straně jsou důvody, pro které by mělo dojít k zamítnutí žaloby, neboť při střetu dvou práv, a sice jeho a žalobkyně, jsou právě na jeho straně tyto mimořádné okolnosti, které by měly být zohledněny v jeho prospěch:

- 1) že žalovaný 2) pozemky nerušeně užívá jako vlastník od roku 2009,
- 2) že se jedná o pozemky o malých výměrách, konkrétně pozemek [parcelní číslo] o výměře [výměra] je trojúhelníkového tvaru p. [číslo] pozemek [parcelní číslo] o výměře [výměra] je obdélníkového tvaru,
- 3) že pozemek p. [číslo] [parcelní číslo] spolu s pozemkem [parcelní číslo] tvoří funkční celek s domem, který vystavěl v této lokalitě žalovaný 2), přičemž tyto pozemky jsou společně oploceny a vpředu je uzamykatelná příjezdová brána,
- 4) že žalovaný 2) vynaložil značné náklady na rekultivaci zejména pozemků p. [číslo] p. [číslo] kde se nacházely dřevěné šopy, přístřešky a garáže, pozemky byly značně kontaminovány ropnými látkami, a v souvislosti s rekultivací žalovaný 2) vynaložil statisícové částky,
- 5) že ekonomický přínos, který vydáním pozemků žalobkyni vznikne žalobkyni, bude velmi malý ve srovnání s tím, že by žalovanému 2) vznikla velká ztráta.

7. Z provedeného dokazování vyplynul tento skutkový stav věci:

8. Arcibiskupství olomoucké je vlastníkem majetku na území ČR, který byl před datem [datum] zapsán v pozemkových knihách jako [anonymizována dvě slova] – [příjmení] [jméno] (vyjádření Ministerstva kultury ČR). Obdobně z prohlášení [obec] biskupské konference vyplývá, že [anonymizována dvě slova] vystupovalo po dobu své existence mimo jiné pod názvem [anonymizována dvě slova] či je právním nástupcem této právnické osoby. [jméno] [jméno] [příjmení] svým rozhodnutím ze dne [datum] rozhodl o vzniku nového církevního obvodu – [název žalobkyně], jež mělo vzniknout vyčleněním z [anonymizována dvě slova]. [anonymizována dvě slova] - [anonymizováno] je zapsáno v rejstříku evidovaných právnických osob s datem evidence [datum], přičemž za něj jedná jako statutární orgán biskup a generální vikář (viz výpis z rejstříku evidovaných právnických osob). Delimitačním protokolem ze dne [datum] bylo rozhodnuto o

určení rozsahu práv a povinností, do kterých [název žalobkyně] vstoupilo a které nabylo od [anonymizována dvě slova]. Pokud šlo o potenciální restituční nároky biskupství, bylo zde stanoveno, že uplatnění restitučních nároků na historický majetek vůči případným třetím stranám zůstává [anonymizována dvě slova] a restituční nároky, které by vznikly v případě přijetí zákona umožňujícího restituci církevního majetku, měly být projednány v případě vydání v daném poměru rozděleny. Dodatkem [číslo] ze dne [datum] však bylo rozhodnuto, že v případě potenciálních restitučních nároků na [název žalobkyně] přechází restituční nároky vzniklé v případě přijetí zákona umožňujícího restituci církevního majetku. [anonymizována dvě slova] – [anonymizováno] bylo na základě tohoto dodatku oprávněno samostatně uplatňovat restituční nároky z titulu svého právního nástupnictví (viz delimitační protokol a jeho dodatek [číslo]).

9. V knihovní vložce [číslo] pro soudní okres [anonymizováno] a [katastrální území] desek opavských v části XXX je uveden jako vlastník [příjmení] [jméno], tj. XXX [anonymizováno], a to mimo jiné u pozemků [číslo] specifikovaných v části XXX. Dne [datum] bylo poznamenáno do této vložky zamyšlené převzetí dle § 3 zákona č. 329/20 Sb. a § 17 zákona č. 142/47 Sb. a také revize těchto nemovitostí (viz knihovní vložka 132).

10. Rozhodnutím Ministerstva zemědělství v [obec] ze dne 15. 3. 1948, č. j. 6.140/48-IX/R-12 v souladu se zákonem č. 142/1947 Sb. se pozemky z majetku [anonymizováno] [obec] staly znovu zabranými a byly tak předmětem rozhodování dle zákona č. 142/1947 Sb. (viz citované rozhodnutí). Dne [datum] proběhlo v [obec] jednání o převzetí lesního hospodářství včetně pily v [anonymizováno] a výroby tankových špalíčků v [anonymizováno] velkostatku [obec] od vlastníka, resp. osob hospodařících dle zákona č. 142/1947 Sb. a odevzdání do vlastnictví přídělci československému státu – podniku SLS, kde právním podkladem bylo rozhodnutí Ministerstva zemědělství č. j. 6.140/48-IX/R-12 ze dne 15. 3. 1948 a č. j. 41.059/48-IX/R-12 ze dne 31. 5. 1948. Dle přílohy k tomuto zápisu se jednalo mimo jiné o pozemky [parcelní číslo] neplodná půda o výměře [výměra] v k. ú. [ulice] a pozemek p. č. Stp. [anonymizováno] dům [anonymizováno] o výměře [výměra] (viz zápis ze dne [datum], včetně příloh).

11. Katastrální úřad pro Moravskoslezský kraj, Katastrální pracoviště Bruntál, sdělil dne [datum] Pozemkovému fondu ČR k jeho žádosti ze dne [datum], že pozemek [parcelní číslo] trvalý travní porost v k. ú. [ulice] [anonymizována dvě slova] nebyl podle podkladů katastru nemovitostí a předchozích evidencí majetkem církve, náboženské společnosti, řádu nebo kongregace (viz sdělení katastrálního úřadu). XXX vydal dne [datum] oznámení o zamýšleném převodu ve smyslu ust. § 15 zákona č. 95/1999 Sb., o podmínkách převodu zemědělských a lesních pozemků do vlastnictví státu na jiné osoby, které se týkalo mimo jiné pozemku [parcelní číslo] trvalý travní porost v [katastrální území]. Případné námitky měly být učiněny písemně nejpozději do [datum] (viz oznámení o zamýšleném převodu). Veřejná nabídka pozemků určených k převodu oprávněným osobám ze dne [datum] byla vyvěšena na úřední desce [stát. instituce] v době od [datum] do [datum]. V rámci této nabídky byl nabízen i pozemek [parcelní číslo] v [katastrální území]. Žadostí ze dne [datum] požádal [jméno] [příjmení] [jméno] XXX o převod zemědělského pozemku, a to pozemku [parcelní číslo] v k. ú. [ulice] [anonymizována dvě slova] (viz žádost ze dne [datum]). Žalovaný 2) je evidován jako vlastník mimo jiné pozemku [parcelní číslo] trvalý travní porost o výměře [výměra] v k. ú. [ulice] [anonymizována dvě slova], zapsaného u Katastrálního úřadu pro Moravskoslezský kraj, Katastrální pracoviště Bruntál, pro [územní celek] a [katastrální území] na [list vlastnictví] (viz výpis z katastru nemovitostí). Nemovitost nabyl na základě kupní smlouvy ze dne [datum], uzavřené s [jméno] [příjmení] jako prodávajícím za kupní cenu 43.000 Kč (viz kupní smlouva). [jméno] [příjmení] nabyl pozemek [parcelní číslo] v k. ú. [ulice] [anonymizována dvě slova] na základě smlouvy o převodu pozemku [číslo] ze dne [datum] uzavřené s XXX. Ze smlouvy vyplývá, že Česká republika nabyla vlastnické právo k pozemku konfiskací a že proti zamýšlenému převodu nepodal nikdo v tříměsíční lhůtě námitky. Nárok pana [příjmení] vychází z rozhodnutí Okresního pozemkového úřadu [obec] [číslo] č. j. PÚ/6737/95 ze dne 23. 8. 1995 (viz smlouva o převodu pozemku [číslo] a rozhodnutí [číslo]).

12. Výzvou ze dne [datum] adresovanou ze strany žalobkyně [příjmení] [jméno] s. p. a žalovanému 1) požádala žalobkyně o vydání pozemků, mimo jiné 23 pozemků v [katastrální území].

13. Výzvou ze dne [datum] byli oba žalovaní i [jméno] [příjmení] vyzváni k odstranění protiprávního stavu. Postoj státu spočíval ve vyčkání podání žaloby (viz stanovisko k odstranění protiprávního stavu, výzva ze dne [datum], včetně dokladu o odeslání).

14. Dle porovnání parcel dřívější pozemkové evidence s parcelami katastru nemovitostí odpovídaly původnímu pozemku p. č. st. [anonymizováno] dům o výměře [výměra] i části pozemků v katastru nemovitostí vedené jako [parcelní číslo] trvalý travní porost o výměře [výměra], p. č. st. [anonymizováno] zastavěná plocha a nádvoří o výměře [anonymizováno] m 2, p. č. st. [anonymizováno] zastavěná plocha a nádvoří o výměře [výměra] a [parcelní číslo] zahrada o výměře [výměra]. Z původního pozemku [parcelní číslo] neplodná půda o výměře [výměra] pak vznikly části pozemků: [parcelní číslo] ostatní plocha o výměře [výměra], [parcelní číslo] orná půda o výměře [výměra], p. [čísl] ostatní plocha o výměře [výměra], [parcelní číslo] trvalý travní porost o výměře [výměra], p. č. st. [anonymizováno] zastavěná plocha a nádvoří o výměře [výměra], [parcelní číslo] ostatní komunikace o výměře [výměra], p. č. st. [anonymizováno] zastavěná plocha a nádvoří o výměře [výměra], [parcelní číslo] zahrada o výměře [výměra], [parcelní číslo] trvalý travní porost o výměře [výměra], p. č. st. [anonymizováno] zastavěná plocha a nádvoří o výměře [výměra], p. č. st. [anonymizováno] zastavěná plocha a nádvoří o výměře [výměra] (viz srovnávací sestava ze dne [datum]). Obdobné skutečnosti vyplývají i ze srovnávací sestavy ze dne [datum], kdy se liší některé výměry nově vzniklých pozemků.

15. Dle srovnávací sestavy poskytnuté k žádosti soudu ze strany Katastrálního úřadu pro Moravskoslezský kraj, Katastrální pracoviště Bruntál ze dne [datum] vznikl pozemek [parcelní číslo] v k. ú. [ulice] [anonymizována dvě slova] z částí pozemků [čísl] role o výměře [výměra], [čísl] neplodná půda o výměře [výměra], č. st. [anonymizováno] stavební plocha o výměře [výměra] a [čísl] zahrada o výměře [výměra], což bylo i zakresleno v katastrální mapě. Naopak z původního pozemku původ pozemkový katastr č. st. [anonymizováno] o výměře [výměra] vznikly části současných pozemků p. č. st. [anonymizováno] zastavěná plocha a nádvoří o výměře [výměra], p. č. st. [anonymizováno] zastavěná plocha a nádvoří o výměře [anonymizováno] m 2, [parcelní číslo] trvalý travní porost o výměře [výměra]. Z pozemku původní evidence [čísl] neplodná půda o výměře [výměra] pak vznikly části pozemků: [parcelní číslo] trvalý travní porost o výměře [výměra], p. č. st. [anonymizováno] zastavěná plocha a nádvoří o výměře [anonymizováno] m 2, p. [čísl] ostatní plocha o výměře [výměra], [parcelní číslo] zahrada o výměře [výměra], p. č. st. [anonymizováno] zastavěná plocha a nádvoří o výměře [výměra], [parcelní číslo] ostatní komunikace o výměře [výměra], [parcelní číslo] ostatní plocha o výměře [výměra], [parcelní číslo] silnice o výměře [výměra], [parcelní číslo] orná půda o výměře [výměra], [parcelní číslo] trvalý travní porost o výměře [výměra], [parcelní číslo] zastavěná plocha a nádvoří o výměře [výměra] a [parcelní číslo] ostatní plocha o výměře [výměra], což bylo také zakresleno do katastrální mapy.

16. Ze znaleckého posudku [čísl] ze dne [datum] [celé jméno znalce], znalce v oboru ekonomika, geodézie a kartografie, vyplynulo, že pozemek [parcelní číslo] o výměře [výměra], tak jak byl vyčleněn geometrickým plánem pro dělení pozemku [čísl] vyhotoveném Ing. [jméno] [příjmení], vznikl z částí pozemků bývalého pozemkového katastru [čísl] o výměře [výměra], původně ve vlastnictví [příjmení] biskupství – knihovní vložka [anonymizováno], [čísl] o výměře [výměra], původně ve vlastnictví [příjmení] biskupství – knihovní vložka [anonymizováno] a části pozemku [čísl] o výměře [výměra], původně ve vlastnictví [příjmení] biskupství – knihovní vložka [anonymizováno]. Pozemek [parcelní číslo] o výměře [výměra], tak jak byl vyčleněn geometrickým plánem pro dělení pozemku [čísl] vyhotoveném Ing. [jméno] [příjmení], vznikl z částí pozemků bývalého pozemkového katastru [čísl] o výměře [výměra], původně ve vlastnictví [příjmení] biskupství – knihovní vložka [anonymizováno] a č. [čísl] o výměře [výměra], původně ve vlastnictví [příjmení] biskupství – knihovní vložka [anonymizováno]. Zjištěná odchylka mezi výměrou dle geometrického plánu a výměrou kontrolně vypočtenou jako součet dílů parcel PK u

Shodu s prvopisem potvrzuje Simona Kuzníková.

nových parcel p. [číslo] i [číslo] vyhovuje ve všech případech dovolené odchylce podle platné katastrální vyhlášky.

17. Žalovaný 2) v rámci své účastnické výpovědi uvedl, že nejprve koupil pozemek [parcelní číslo] v k. ú. [ulice], na němž chtěl postavit dům. Stavba mu však nebyla povolena, neboť neměl příjezdovou cestu, která mohla vést jedinečně přes pozemek [parcelní číslo], který byl v té době ve vlastnictví státu. Následně se dozvěděl, že o tento pozemek má zájem pan [příjmení], věděl, že dobře dopadla lustrace tohoto pozemku a proto pak byl vydán panu [příjmení]. Od něj jej pak koupil žalovaný 2) a teprve následně mu byla povolena stavba jeho rodinného domu. Výzvu žalobkyně k vrácení pozemku považoval žalovaný 2) za křivdu, vrácení pozemku by pak považoval za velkou újmu, která by pro něj byla zničující, když na pozemku provedl různé práce, a sice zboural asi 6 dřevěných šop, provedl asanaci pozemku a na pozemku postavil 30 m dlouhou zeď a pozemek oplotil, což jej stále nemalé náklady a čas. Přes pozemek je také vedena přípojka vody a elektřiny.

18. Podáním ze dne [datum] změnila žalobkyně žalobu tak, že nechala zhotovit geometrický plán na rozdělení pozemku [parcelní číslo] v k. ú. [ulice] [anonymizována dvě slova] tak, aby předmětem žaloby mohl být pouze historický majetek žalobkyně a současně byl žalovanému 2) zachován přístup k pozemku [parcelní číslo] v k. ú. [ulice] [anonymizována dvě slova] a současně aby byl žalobkyni zachován přístup k budově na pozemku [parcelní číslo]. Proto žalobkyně navrhl, aby předmětem určovací žaloby byly pouze pozemky [parcelní číslo] – travní porost a [parcelní číslo] – travní porost, oba v k. ú. [ulice] [anonymizována dvě slova], tak jak jsou vyznačeny v geometrickém plánu pro dělení pozemku [číslo] vyhotoveném Ing. [jméno] [příjmení].

19. Usnesením Okresního soudu v Bruntále ze dne 23. 8. 2016, č. j. 18 C 179/2014-166, bylo řízení o určení vlastnictví ve vztahu k části pozemku p. [číslo] tak jak byl vyznačen v geometrickém plánu pro dělení pozemku [číslo] vyhotoveném Ing. [jméno] [příjmení], částečně zastaveno.

20. V duchu pokynu Krajského soudu v Ostravě byl následně soudem zadán k zpracování znalecký posudek, který měl určit přesné vedení inženýrské sítě a který by na jisto postavil, zda přes žalované pozemky p. [číslo] [parcelní číslo] vedou žalovaným tvrzené inženýrské sítě či nikoliv. Znalec [celé jméno znalce] proto zpracoval měřičský náčrt inženýrských sítí, z něhož vyplynulo, že vedení vodovodu a elektrické vedení se nachází na pozemku p. [číslo] naopak nezasahují do pozemků p. [číslo] [parcelní číslo]. Z legendy k tomuto náčrtu plyne, že k vyznačení došlo přibližně dle informací vlastníka – žalovaného 2). Následně žalovaný 2) popřel tento znalecký posudek s tím, že je nepřesný a že je nutné přesně zjistit vedení těchto sítí. Soud proto v té souvislosti znovu ustanovil znalce za účelem doplnění znaleckého posudku, kdy za součinnosti odborných firem zabývajících se touto činností nechá znalec zjistit průběh těchto sítí a ten pak vyznačí v posudku. Žalovaný 2), který tvrdil existenci a vedení těchto sítí přes žalované pozemky pak byl vyzván k zaplacení zálohy tohoto doplnění znaleckého posudku. Žalovaný 2) si byl vědom následků nezaplacení a byl s nimi také srozuměn. K zaplacení zálohy však z jeho strany nedošlo. Dle názoru soudu nebyly splněny podmínky pro osvobození žalovaného 2) od placení zálohy nákladů důkazů, především proto, že z jeho strany nebyl žádný takový návrh podán. Dle názoru soudu také nebyly splněny podmínky proto to, aby snad k zaplacení zálohy byla následně zavázána žalobkyně, když tato byla jednak osvobozena od soudních poplatků, především však proto, že ji netíží povinnost důkazní, když žalobkyně tvrdila, že žalovanými pozemky nevedou žádné sítě a negativní tvrzení tak nemusí prokazovat. Ostatně žalobkyně sama přesto předložila důkazy, a sice vyjádření správce sítí [právníká osoba], [právníká osoba] a [právníká osoba], dle kterých je zřejmé, že přes pozemky p. [číslo] [parcelní číslo] nevedou sítě plynu, elektřiny ani sítě elektronických komunikací. Podpůrně i z projektové dokumentace k domu žalovaného 2) vyplynulo, že projekt vedení sítí byl schválen přes pozemek odpovídající dnešnímu pozemku [parcelní číslo] Ani z předložená fotodokumentace nelze jednoznačně dovodit, že by sítě vedly přes žalované pozemky.

21. Žalovaný 2) provedl nacenění prací a materiálů, které vynaložil v souvislosti s úpravou původního pozemku [parcelní číslo] v celkové částce 465.000 Kč, zahrnující demolici

zemědělských staveb na pozemcích p. [číslo] p. [číslo] včetně odvozu sutí na skládku, v částce 60.000 Kč, odvoz znečištěné zeminy na skládku, včetně poplatků za odvoz a uložení v částce 50.000 Kč, naopak dovoz nové zeminy včetně finálních terénních úprav na pozemky p. [číslo] [parcelní číslo] v částce 30.000 Kč, hloubení a výkop rýh pro instalaci a uložení sítí na pozemku [parcelní číslo] v částce 100.000 Kč, zpevnění podkladu pro příjezd k objektu v částce 150.000 Kč a vybudování základových konstrukcí k provedení vjezdové brány a vstupní branky v částce 75.000 Kč.

22. Dle ustanovení § 1 zákona č. 428/2012 Sb., o majetkovém vyrovnání s církvemi, tento zákon upravuje zmírnění některých majetkových křivd, které byly spáchány komunistickým režimem církvím a náboženským společnostem, které jsou ke dni nabytí účinnosti tohoto zákona státem registrovanými církvemi a náboženskými společnostmi podle jiného právního předpisu (dále jen "registrované církve a náboženské společnosti"), v období od [datum] do [datum] (dále jen "rozhodné období") a vypořádání majetkových vztahů mezi státem a registrovanými církvemi a náboženskými společnostmi.

23. Dle ustanovení § 2 písm. a) zákona č. 428/2012 Sb., o majetkovém vyrovnání s církvemi, se původním majetkem registrovaných církví a náboženských společností rozumí věci, majetková práva a jiné majetkové hodnoty, včetně spoluvlastnických podílů a součástí a příslušenství věcí, které byly alespoň část rozhodného období ve vlastnictví nebo které příslušely registrovaným církvím a náboženským společnostem, právnickým osobám zřízeným nebo založeným jako součástí registrovaných církví a náboženských společností, Náboženské matici nebo dalším právnickým osobám zřízeným nebo založeným za účelem podpory činnosti registrovaných církví a náboženských společností k duchovním, pastoračním, charitativním, zdravotnickým, vzdělávacím nebo administrativním účelům, nebo jejich právním předchůdcům.

24. Dle ustanovení § 3 zákona písm. a) zákona č. 428/2012 Sb., o majetkovém vyrovnání s církvemi, je oprávněnou osobou registrovaná církev a náboženská společnost a dle písm. b) právnická osoba zřízená nebo založená jako součást registrované církve a náboženské společnosti.

25. Dle ustanovení § 4 zákona č. 428/2012 Sb., o majetkovém vyrovnání s církvemi, je povinnou osobou a) Pozemkový fond České republiky, b) Lesy České republiky, s. p., za c) stát, za který jedná příslušná organizační složka státu a za d) státní příspěvková organizace, státní fond, státní podnik a jiná státní organizace, za podmínky, že tato osoba je oprávněna hospodařit s majetkem státu nebo vykonávat správu majetku státu, který se stal v rozhodném období předmětem majetkové křivdy v důsledku některé ze skutečností uvedených v § 5.

26. Dle ustanovení § 5 písm. a) zákona č. 428/2012 Sb., o majetkovém vyrovnání s církvemi, je za skutečnost, v jejímž důsledku došlo v rozhodném období k majetkovým křivdám považováno dle písm. a) odnětí věcí bez náhrady postupem podle zákona č. 142/1947 Sb., o revizi první pozemkové reformy nebo podle zákona č. 46/1948 Sb., o nové pozemkové reformě (trvale úpravě vlastnictví k zemědělské a lesní půdě).

27. Dle ustanovení § 18 odst. 1 zákona č. 428/2012 Sb., o majetkovém vypořádání s církvemi, oprávněná osoba může podat soudu žalobu o určení vlastnického práva státu z důvodu, že věc z původního majetku registrovaných církví a náboženských společností byla přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona převedena nebo přešla z majetku státu do vlastnictví jiných osob v rozporu s ustanovením § 3 zákona č. 92/1991 Sb., o podmínkách převodu majetku státu na jiné osoby, nebo v rozporu s ustanovením § 29 zákona č. 229/1991 Sb., o úpravě vlastnických vztahů k půdě a jinému zemědělskému majetku, ve znění účinném do dne nabytí účinnosti tohoto zákona; lhůta pro uplatnění výzvy k vydání věci počne běžet dnem nabytí právní moci rozhodnutí, kterým bylo určeno vlastnické právo státu.

28. Dle ustanovení § 29 č. 229/1991 Sb., o úpravě vlastnických vztahů k půdě a jinému zemědělskému majetku (zákon o půdě), ve znění účinném od 24. 6. 1991 do [datum], majetek,

jehož původním vlastníkem byly církve, náboženské společnosti, řády a kongregace, nelze převádět do vlastnictví jiným osobám do přijetí zákonů o tomto majetku.

29. Nejprve považuje soud za vhodné uvést, jakými úvahami se řídil při posuzování nároku žalobkyně. Především je nutno zdůraznit, že žalobkyně se dočkala restitučního předpisu po více než 20 letech a tudíž na danou problematiku lze vztáhnout judikaturu Ústavního soudu ve věcech restitučních. Ústavní soud ve svých restitučních rozhodnutích vychází z toho, že je třeba přihlédnout k tomu, že těm, kteří restituují, byla v minulosti způsobena celá řada křivd, včetně těch majetkových (viz I. ÚS 597/92, I. ÚS 154/95, I. ÚS 754/01 a řada dalších). Vůdčím principem tedy musí být vždy výše uvedený účel restitucí, k jehož naplnění je nutné, aby restituční zákony byly interpretovány ve vztahu k oprávněným osobám co nejvštrícněji, v duchu snahy o zmírnění některých křivd, v jejímž důsledku k odnětí majetku došlo. V tomto směru je nepochybné a všeobecně známé, že v minulosti byly spáchány křivdy jak na církevních právnických osobách, na jejich majetku, ale též na jednotlivých duchovních. Ústavní soud se i vícekrát vyjadřoval ve svých nálezech k tomu, že by stát měl splnit svůj závazek vydat restituční zákon tak, jak to předvídá ustanovení § 29 zákona č. 229/1991 Sb. zákona o půdě. Dle tohoto ustanovení nebylo možné majetek, jehož původním vlastníkem byly církve, náboženské řády a kongregace, převádět do vlastnictví jiným osobám do přijetí zákona o tomto majetku. Zákonodárce již tehdy předpokládal, že bude řešit majetkové vypořádání s církvemi samostatným restitučním zákonem. Zákon o půdě sice nabyl účinnosti již dne [datum] a od té doby až do vydání zákona č. 428/2012 Sb., o majetkovém vyrovnání s církvemi, zákonodárce tuto svoji povinnost nesplnil. Nicméně i v této době Ústavní soud ČR měl za to, že ustanovení § 29 zákona o půdě je blokačním ustanovením, které má své oprávnění v zákoně o půdě, a na základě kterého je zřejmé, že se zákonodárce zavázal vydat restituční předpis ve vztahu k církvím a řešení i jejich majetkových křivd. Je tedy zřejmé, že církve se restitucí dočkaly až po velmi dlouhé době a také je zřejmé, k čemuž se Ústavní soud rovněž vyjadřuje, že prvotní by měla být restituce in natura. Tomu odpovídá právě znění § 29 zákona o půdě, jakožto blokačního ustanovení, které mělo zajišťovat materiální podklad pro budoucí zákon o vypořádání historického majetku s církvemi. Ústavní soud ČR se ve svých dvou nálezech, a to konkrétně sp. zn. Pl. ÚS 10/13 a Pl. ÚS 9/07 vyjádřil k povaze ustanovení § 29 zákona o půdě, kdy uvedl, že pokud zákonodárce stanovil, že převod (přechod) majetku, jehož vlastníky byly k rozhodnému datu církve a náboženské společnosti, respektive jejich právnické osoby, je jakožto akt contra legem ztížen absolutní neplatností (v případech jdoucích proti smyslu majetkového vyrovnání), sledoval tím účel tohoto ustanovení, a to ve vztahu k zajištění materiálního podkladu pro budoucí zákon o vypořádání historického majetku církví. Z tohoto názoru Ústavního soudu pak vychází i rozhodnutí Nejvyššího soudu ČR sp. zn. 28Cdo 703/2014, které na rozhodnutí Pl. ÚS 9/07 odkazuje a které v právní větě uvádí: „Převody (přechody) majetku, jehož vlastníky byly k rozhodnému datu církve a náboženské společnosti, (respektive jejich právnické osoby) jsou jakožto akt contra legem postiženy absolutní neplatností (v případech jsoucích proti smyslu majetkového vyrovnání) a byl tím sledován účel širšího legislativního řešení majetkového vyrovnání mezi státem a církvemi (k němuž pak došlo v období 2012 a 2013).“

30. V posuzovaném případě máme tedy na jedné straně stav, kdy stát po více než 20 letech zajistil přijetí zákona, které řešilo majetkové vyrovnání mezi státem a církvemi, na druhé straně tu máme stát, který porušil ustanovení § 29 zákona o půdě, které mělo činit podklad, a to majetkový podklad pro restituce církví, a to tím, že uzavřel kupní smlouvu na pozemky, jejichž původním vlastníkem byla prokazatelně církev, jak vyplynulo z provedeného dokázáno, konkrétně z knihovní vložky a především pak ze znaleckého posudku znalce [příjmení] [celé jméno znalce]. Stát byl povinen zkoumat právní titul, pokud chtěl s majetkem státu takto nakládat, avšak neučinil tak s péčí řádného hospodáře, neboť při běžné opatrnosti nahlédnutím do původních evidencí katastru nemovitostí by stát (katastrální úřad) musel zjistit, že majetek, s nímž chce nakládat a který chce zcizit, není majetkem státu, ale jeho původním vlastníkem byla církev a jako takový je blokován § 29 zákona o půdě, a to pod sankcí absolutní neplatnosti převodu tohoto majetku. A pokud katastrální úřad

vydal potvrzení o tom, že se nejedná o původní církevní majetek, pak uvedl nepravdivou skutečnost a zapříčinil děj dalších událostí, v důsledku kterých je vedeno toto řízení. V daném případě tedy stát porušoval práva žalobkyně hned několikrát. Jednak po velmi dlouhou dobu, čemuž se Ústavní soud opakovaně vyslovoval, nebyl schopen legislativně řešit majetkové vyrovnání mezi státem a církvemi a jednak porušoval ustanovení, které sám přijal, aby měl majetkový podklad pro toto majetkové vyrovnání a zcizoval majetek, k čemuž nebyl oprávněn, tedy majetek původně ve vlastnictví církví. Na druhé straně tu stojí právo třetí osoby, příp. další osoby, se kterou stát uzavřel kupní smlouvu na předmětné pozemky a deklaroval, že tyto pozemky převést může na tuto třetí osobu, tedy že je k tomu oprávněn a nic mu v tom nebrání, ačkoliv mu mělo být známo, že se jedná o majetek původního vlastníka církevní osoby.

31. Nutno dále zdůraznit, že v dané věci se soud zabýval pouze platností převodu majetku státem na třetí osobu v intencích § 18 odst. 1 zákona č. 428/2012 Sb., aniž řešil, zda jsou splněny podmínky pro vydání žalovaných pozemků žalobkyni.

32. Soud se musel nejprve zabývat otázkou naléhavého zájmu na určení vlastnického práva. Naléhavý právní zájem na požadovaném určení vlastnictví vyplývá ze samotného ustanovení § 18 odst. 1 zákona č. 428/2012 Sb. o majetkovém vyrovnání s církvemi a náboženskými společnostmi, neboť přímo toto zákonné ustanovení odkazuje oprávněnou osobu na podání žaloby o určení vlastnického práva státu z důvodu, že věc z původního majetku registrovaných církví a náboženských společností byla přede dnem nabytí účinnosti zákona převedena nebo přešla z majetku státu do vlastnictví jiných osob, a to v rozporu s § 29 zákona č. 229/1991 Sb. Žalobkyně pak vyzvala žalovaného 1) k vydání předmětných pozemků a žalovaný 1) na tuto výzvu reagoval tím, že odkázal žalobkyni podle § 18 zákona č. 428/2012 Sb. na podání žaloby u soudu. Pokud jde o legitimní očekávání žalobkyně, že by tyto pozemky měly být na něj převedeny a že tedy splňuje kritéria dané zákonem č. 428/2012 Sb., pak v řízení bylo prokázáno, že předmětné pozemky byly původně v majetku právního předchůdce žalobkyně, a to nejprve [příjmení] arcibiskupství, následně, dále bylo prokázáno, že tyto pozemky byly žalobkyni odňaty bez náhrady postupem podle zákona č. 147/1948 Sb., o revizi první pozemkové reformy a že se tak stalo v uvedeném období a tudíž žalobkyně splňuje předpoklady dané zákonem č. 428/2012 Sb., o majetkovém vyrovnání s církvemi a náboženskými společnostmi.

33. Z uvedeného tak vyplývá, že smlouva o převodu pozemku ze dne [datum] uzavřená mezi Pozemkovým fondem ČR a [jméno] [příjmení] je absolutně neplatným právním úkonem podle § 39 zákona č. 40/1964 Sb., občanského zákoníku, ve znění platném do [datum], neboť byla uzavřena v rozporu s ustanovením § 29 zákona o půdě. Je proto smlouvou neplatnou od počátku a její neplatnost nelze zhojit. [obec] víra není z hlediska citovaného ustanovení právně významná. Za následek mohla mít – ve spojení s absolutně neplatným nabývacím titulem – počátek běhu 10leté vydržecí lhůty, která byla v tomto konkrétním případě u žalovaného 2) přerušena doručením výzvy žalobce ze dne [datum]. Neplatnou je tak i následná smlouva, kterou předmětný pozemek nabyt žalovaný 2) od [jméno] [příjmení], jak bude konkretizováno níže.

34. Pokud jde o identifikaci pozemků, pak jednoznačně byla učiněna znaleckým posudkem znalce [příjmení] [celé jméno znalce], z něhož vyplynulo, že z původních pozemků ve vlastnictví právního předchůdce žalobkyně vznikly nově pozemky p. [číslo] [parcelní číslo] v k. ú. [ulice] [anonymizována dvě slova], tak jak byly vymezeny geometrickým plánem [číslo] vyhotoveným Ing. [jméno] [příjmení], a že tedy rozsah nových pozemků je menší než rozsah pozemků původních, když se jednalo toliko o části pozemků. Z grafického zobrazení je zřejmé, že tak, jak byly pozemky nově zakresleny a rozděleny odpovídají umístění původních pozemků. Soud nemá pochybnosti o tom, že umístění pozemků p. [číslo] [parcelní číslo] je na místě pozemků původně vlastněných [příjmení] arcibiskupstvím. Žádá –li žalobkyně méně, než by mohla, pak je to její osobní rozhodnutí, které ale současně nemůže mít vliv na výsledek věci. Rozhodující totiž je, že nepožaduje více, než by jí náleželo, příp. že nepožaduje jiný pozemek na jiném místě, než kde byl pozemek původní.

Shodu s prvopisem potvrzuje Simona Kuzníková.

35. Přestože v mezidobí bylo překonáno rozhodnutí Nejvyššího soudu ČR sp. zn. 31Cdo 1168/2013 ze dne 12. 11. 2014, a to např. zmiňovaným rozhodnutí ze dne 9. 3. 2016, sp. zn. 31 Cdo 353/2016, dospívají soudy k závěru, že ani za této situace nelze použít judikaturu Nejvyššího soudu ČR a Ústavního soudu ČR týkající se nabytí od nevlastníka na základě dobré víry, neboť takový výklad by zcela popřel smysl restitučního zákonodárství (viz např. rozsudek Krajského soudu v Ostravě ze dne 5. 12. 2017, č. j. 57 Co 405/2016 nebo ze dne 21. 3. 2017, č. j. 57 Co 647/2016-188). Setrvale je naopak dále judikováno, že restituční nároky je třeba považovat za primární, a to i za cenu zásahů do již provedených majetkových posunů.

36. Žalobkyni současně nelze vyčítat, že nepodala v době uzavření smlouvy s [jméno] [příjmení] námitku vlastnického práva, když vlastníkem od roku 1948 formálně nebyla (viz např. rozsudek Krajského soudu v Ostravě ze dne 27. 7. 2017, č. j. 15Co 294/2016). Znovu je ale nutné připomenout, že to byl stát, kdo udělal chybu při lustraci pozemku a vytvořil tuto situaci. Dle názoru soudu není ani důvodem pro zamítnutí žaloby skutečnost, že žalovaný 2) nabytí pozemek [parcelní číslo] od třetí osoby, nikoliv přímo od státu, což už ostatně taky bylo judikaturou také dovozeno.

37. Soud se tedy znovu v duchu pokynu kasačního rozhodnutí zabýval tím, zda na straně žalovaného 2) jsou mimořádné okolnosti, které by vedly při posouzení střetu dvou práv, a sice práva žalobkyně na vydání svého historického majetku legitimně očekávaného po vydání zákona o církevních restitucích a žalovaného 2), který nabytí pozemky v dobré víře a za konkrétním účelem, k prolomení účinku blokačního ustanovení § 29 zákona o půdě.

38. Pokud jde o námitku dobré víry žalovaného 2) ve vztahu k zápisu do katastru nemovitostí, pak dobrou víru žalovaného 2) nezpochybnila ani žalobkyně. Lze však odkázat na výše uvedené a že tedy tato námitka by byla relevantní pouze pro účely případného vydržení, když však v tomto projednávaném případě nepřichází v úvahu. Skutečnosti tvrzené žalovaným 2), které by mohly prolomit účinky blokačního paragrafu ve smyslu nálezů Ústavního soudu ČR (I. ÚS 2166/10 a I. ÚS 3314/11 i II. ÚS 165/11), však dle názoru soudu nedosahují takové intenzity a nejsou tak mimořádného charakteru, aby mohly prolomit účinek blokačního ustanovení.

39. Jak již bylo konstatováno výše, v průběhu následného řízení po zrušení předchozího rozhodnutí, se žalovanému 2) nepodařilo prokázat, že by přes žalované pozemky p. [číslo] [parcelní číslo] vedly jakékoliv inženýrské sítě. Naopak výsledky dokazování vypovídají spíše o výsledku opačném, a sice že přes tyto nově vzniklé pozemky žádné inženýrské sítě nevedou a ani by neměly vést, pokud žalovaný 2) jako stavebník respektoval schválenou projektovou dokumentaci ke svému rodinnému domu. Okresní soud je však přesvědčen o tom, že existence těchto sítí by ale nemá vliv na řízení o určení vlastnictví k žalovaným pozemkům, ale nelze vyloučit, že by v navazujícím řízení o vydání pozemků tato skutečnost mohla představovat překážku pro vydání. Přesto existenci těchto sítí nemá soud za prokázanou.

40. Z provedeného dokazování dále vyplynulo, že žalovaný 2) vynaložil finanční prostředky na rekultivaci pozemku [parcelní číslo]. Jak vyplynulo ze samotného vyčíslení provedeného žalovaným 2), sám uvádí, že hloubení a výkop rýh pro instalaci a uložení inženýrských sítí byl prováděn na pozemku [parcelní číslo] za částku 100.000 Kč. Tato listina tak v tomto směru také potvrzuje závěr soudu uvedený v předchozím odstavci. Pokud však jde o soupis provedených prací v celkové částce 465.000 Kč, lze z něj dovodit, že některé z těchto prací, a to je jejich většina, míněno jak co do počtu, tak co do hodnoty, se vztahuje právě k pozemku p. [číslo] který není předmětem řízení (viz body 4-6 v částce 325.000 Kč). Žalobkyně toto nacenění nijak nezpochybnila, z pohledu soudu se jedná o částky poměrně vysoké, zvláště když je za strany obou žalovaných zdůrazňováno to, o jak velmi malé výměry pozemků by se mělo jednat. V konkrétních hodnotách pak jde o částku 80.000 Kč za odvoz znečištěné zeminy, její uložení na skládku a navezení nové zeminy na plochu o výměře 102 m² (tj. pro představu cca 10 m x 10 m).

41. Při posouzení účelnosti a hospodářské prospěšnosti spolu s tvrzeným funkčním celkem, je zřejmé, že žalované pozemky sousedí jak s pozemkem žalovaného 2), tak s pozemkem žalobkyně. S ohledem na skutečnost, že je zakoupil žalovaný 2) za účelem zřízení příjezdové komunikace ke svému domu, jako nezbytné podmínky vůbec pro povolení stavby domu, je logické, že posledních 14 let byly tyto dva pozemky využívány žalovaným 2), na druhou stranu se však nejedná o pozemky, na kterých by byla zřízena příjezdová komunikace a měly by na ní být toliko okrasné prvky tvořící celek s ostatními pozemky žalovaného 2), včetně oplacení. Na druhou stranu by oplocení dle názoru soudu nemělo vadit kladnému rozhodnutí ve věci, protože logicky v zastavěných obytných částech obcí, je oplocení pozemků běžným prvkem. V daném případě se pak jedná o přesunutí oplacení o cca 13,5 m v případě pozemku p. [číslo] cca o 9 m v případě oplocení u pozemku [parcelní číslo] oproti původnímu stavu. To vše s přihlédnutím k tomu, že nová hranice je v terénu již vyznačena.

42. Při posouzení velikosti a tvaru žalovaných pozemků lze souhlasit s tím, že se jedná o pozemky relativně malých rozměrů a v jednom případě obdélníkového tvaru, v druhém případě trojúhelníkového tvaru, ale soud považuje za rozhodující právě okolnost, proč ke vzniku takových malých pozemků došlo a dle jeho subjektivního názoru tvar těchto pozemků v projednávaném případě by neměl být dáván k tíži žalobkyni. Byla to totiž žalobkyně, která v průběhu řízení udělala ústupek a souhlasila s tím, aby přístupová cesta zůstala zachována žalovanému 2) a vlastně tak učinila kompromisní návrh, který ale žalovaný 2) neakceptoval. Je ale současně pravdou, že k částečnému zpětvzetí pravděpodobně došlo i pod vlivem dokazování, že něhož vyplynulo, že menší část pozemku [parcelní číslo] není původním historickým majetkem žalobkyně.

43. Souhrnně pak má okresní soud za to, že při zvážení všech těchto skutečností má přednost právo žalobkyně, když důvody na straně žalované ve vztahu k těmto dvěma žalovaným pozemkům nedosahují takové intenzity, aby prolomily účinek blokačního ustanovení. Z pohledu okresního soudu je rozhodnutí výsledkem určitého kompromisu při zohlednění zájmů obou stran.

44. S ohledem na výše uvedené soud žalobě vyhověl. Pouze z určité opatrnosti soud i v tomto případě učinil přílohou rozsudku geometrický plán, kterým došlo k rozdělení pozemků, když původní rozsudek, se kterým byl geometrický plán zapisován katastrálním úřadem byl zrušen a tento zápis tak pozbyl podkladu.

45. O nákladech řízení soud rozhodoval podle ustanovení § 142 odst. 1 občanského soudního řádu a také podle ustanovení 146 odst. 2 občanského soudního řádu, když jednak zohlednil, že žalobkyně byla úspěšná s žalobou co do určení vlastnického práva u pozemků [parcelní číslo] o výměře [výměra] a pozemku [parcelní číslo] o výměře [výměra], současně však muselo být posuzováno procesní zavinění na zastavení řízení co do určení vlastnického práva k pozemku [parcelní číslo] o výměře [výměra], přičemž ryze formálně posouzeno, procesně zavinila zastavení řízení v této části žalobkyně. Při zohlednění výměr jednotlivých pozemků (úspěch [výměra], zastavení [výměra]), skutečnosti, že žalovaný 2) byl zastoupen teprve v řízení o sníženém nároku a do té doby mu účelně vynaložené náklady nevznikly, a současně s přihlédnutím k tomu, z jakých faktických důvodů došlo k částečnému zpětvzetí žaloby, rozhodl soud tak, že žádnému z účastníků nepřiznal právo na náhradu nákladů řízení.

46. O nákladech České republiky - Okresního soudu v Bruntále, které jsou tvořeny doplatkem znaleckého posudku ve výši 8.173 Kč a výši 2.913 Kč, celkem 11.086 Kč (po zohlednění zálohy zaplacené žalobkyní ve výši 5.000 Kč a žalovaným 2) ve výši 8.000 Kč) rozhodl soud dle § 148 odst. 1 občanského soudního řádu, tedy dle úspěchu, který měla žalobkyně, a žalovaní jsou proto povinně společně a nerozdílně zaplatit vzniklé náklady státu.

47. O přenesení poplatkové povinnosti na žalovaného 2) již soud nerozhodoval, když na žalovaného 2) byla přenesena tato povinnost původním, zrušeným rozhodnutím a žalovaný 2) ji již splnil.

48. O lhůtě k plnění bylo rozhodnuto podle § 160 odst. 1 o. s. ř.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat odvolání do 15 dnů ode dne jeho doručení, písemně, dvojmo ke Krajskému soudu v Ostravě prostřednictvím Okresního soudu v Bruntále.

Nesplní-li žalovaný dobrovolně, co mu ukládá vykonatelné rozhodnutí, může žalobkyně podat návrh na soudní výkon rozhodnutí (§ 251 občanského soudního řádu).

Bruntál 28. července 2023

Mgr. Jana Tíhelková v. r.
samosoudkyně